

Het licht schijnt overal

VERHALEN OVER KERSTMIS

Janny van der Molen
met illustraties van Els van Egeraat

Uitgeverij Ploegsma Amsterdam

Inhoud

Voor je begint met lezen	6
De baby voor wie engelen zongen	11
Frigg en de maretak	22
De geboorte van Isa onder de dadelboom	33
Feest voor het licht van de wereld	39
De kerststal van Franciscus	57
Het kerstlied van Maarten Luther	66
Kerstfeest op Nova Zembla	79
Sinterklaas in Nieuw Nederland	90
De Notenkraker en de Muizenkoning	104
Een kerstboom voor Hélène	132
Driekoningen zonder lichtjes	148

Voor je begint met lezen

Bij mij thuis kijken we altijd uit naar Kerstmis. We zoeken bij de kerstboomverkoper in ons dorp de mooiste boom uit en gaan dan samen aan de slag. Alleen al het uitpakken van de versieringen, ballen en slingers is ieder jaar een feest. Er zitten ware kunstwerkjes tussen die onze kinderen door de jaren heen hebben gemaakt.

In onze boom mag alles hangen: alle kleuren van de regenboog zijn welkom en hoe meer kerstfrutsels, hoe beter. Vanzelfsprekend beginnen we met de lichtjes. Want een boom mag alleen maar kerstboom heten als er veel lampjes in zitten. Lang geleden, ik was toen zelf nog een kind, mocht ik eens rond kerst met een vriendinnetje mee naar haar familie in Duitsland. Die hadden een mooie boom! Wauw. En wat het allermooiste was: er stonden échte kaarsjes in. Dat vond ik heel bijzonder. Er stond ook een emmertje water onder de kerstboom. Voor de zekerheid.

Als we klaar zijn met de boom, pakken we heel voorzichtig onze oude kerststal uit. We doen vers stro in de houten kribbe en leggen daar de porseleinen Jezus in. Dan zoeken we Maria, Jozef, de herders en de dieren op. Soms zetten we er voor de aardigheid nog wat playmobil diertjes bij. En als laatste hangen we de engel boven de stal. Omdat we het ieder jaar doen, is het een traditie geworden. Met chocola en veel kerstkransjes...

Maar waarom zetten mensen eigenlijk een kerstboom in huis? Waarom vieren we kerst op 25 december en niet op 5 april of 16 november, bijvoorbeeld? Hadden de mensen vroeger ook al kerststallen? En de Kerstman; waar komt die eigenlijk vandaan? Als je er wat langer over nadenkt, zijn er best veel vragen die je over kerst kunt stellen. En juist over dat soort vragen, gaat het in *Het licht schijnt overal*.

Het boek begint met de geboorte van Jezus. Kerstmis is voor veel mensen immers het feest om dat feit te vieren. Maar wist je dat Jezus ook voor moslims belangrijk is? In het verhaal over de geboorte van Isa lees je er meer over en ook over de vraag waarom zij toch geen kerst vieren. Daarna komen allemaal verhalen die in verschillende delen van de wereld spelen en in verschillende tijden.

Licht en Kerstmis horen bij elkaar. Als ik je zou vragen hoe belangrijk licht is, dan zou je vast zeggen: ongeloofelijk belangrijk. Als er geen licht was, konden we elkaar niet zien, konden we niet spelen, niet werken, niet lezen... Dankzij zonnelicht en zonnewarmte kan alles groeien en bloeien, zijn we gezond en vrolijk. Het is als de grond waarop we lopen en de lucht die we inademen: we kunnen het licht niet missen. Niet voor niets speelt licht al sinds mensenheugenis overal op de wereld een belangrijke rol in (religieuze) verhalen. Licht staat dan altijd voor de goede en mooie dingen. Van het donker worden we somber, maar van licht worden we blij.

Als we het nu hebben over zoonanbidders, bedoelen we mensen die lekker in de zon liggen te bakken. Maar het is nog niet zo lang geleden dat dit woord een heel andere betekenis had: een zoonanbidder geloofde in de zon als in een god en bad ervoor. En ook was er een speciale god van het licht waar flink voor werd gebeden.

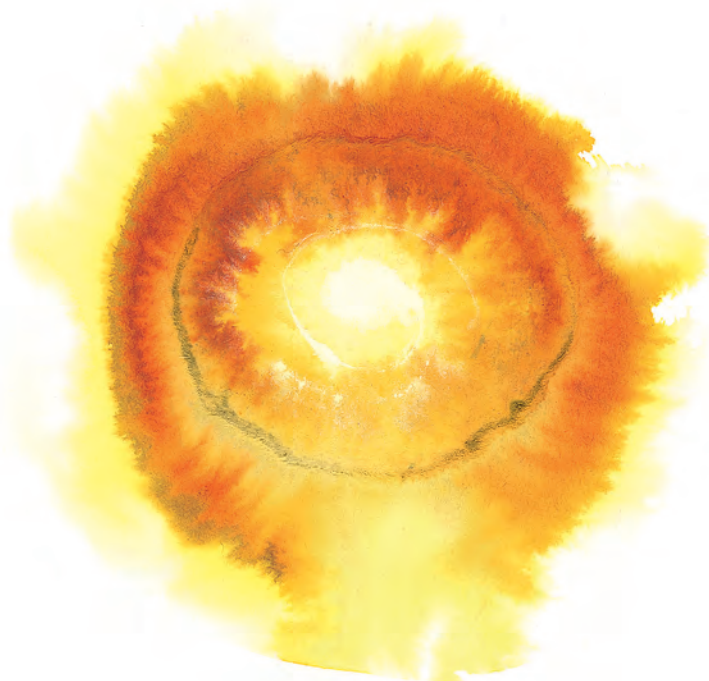
Niet voor niets is het kerstfeest een feest van lichtjes. Vroeger vierden in veel landen de mensen tegen het eind van december al feest omdat de dagen dan weer langer werden: het licht kwam weer terug. Toen Jezus geboren werd, noemden mensen hem wel 'het licht van de wereld'.

Omdat licht (of het gebrek aan licht!) in veel van de verhalen een belangrijke rol speelt, heet dit boek *Het licht schijnt overal*. De titel is bovendien een regel uit een bekend kerstlied: Nu daagt het in het Oosten, het licht schijnt overal...

Maar het boek heeft ook deze titel gekregen omdat de verhalen in verschillende landen plaatsvinden, zoals in Frankrijk, Duitsland, Italië, Amerika (Nieuw Nederland), Rusland (Nova Zembla) en natuurlijk in Nederland. Overal dus.

Veel plezier met deze verhalen en... een heel fijne kerst (met veel lichtjes!).

Janny van der Molen

De baby voor wie engelen zongen

Voor heel veel mensen overal op de wereld is Kerstmis een belangrijk feest omdat op die dag de geboorte van Jezus wordt gevierd. Jezus, die ook wel Christus wordt genoemd, is de belangrijkste leermeester van de christenen. Zij geloven dat Jezus de zoon van God is die te midden van de mensen leefde en hen heeft geleerd hoe ze een goed leven kunnen leiden.

Het verhaal van Jezus begint al veel eerder dan zijn geboorte. Het begint met het besluit van God om uit het niets de aarde en de mensen te maken; de Bijbel noemt dit ‘scheppen’. God schept een man en een vrouw: Adam en Eva. God wil dat de mensen goed op elkaar, op de dieren en op de aarde passen. Ze moeten lief zijn voor elkaar, samenwerken, het beste met elkaar voorhebben. En ze moeten God trouw blijven. God wil niet dat ze andere goden aanbidden.

Maar Adam en Eva houden zich daar niet aan. Er volgen vele momenten waarop God opnieuw aan de mensen uitlegt hoe hij wil dat ze leven. God kiest steeds een mens uit om zijn boodschap te brengen. Noach, Abraham en Mozes zijn bijvoorbeeld boodschappers van God. Vaak houden de mensen zich een tijd beter aan de regels. Maar daarna vallen de mensen weer terug in hun oude gewoonten. Ze zijn jaloers op elkaar, doen achterbakse dingen, stelen, passen slecht op de dieren en vervuilen de aarde. Erger nog: ze voeren oorlogen, moorden en doen elkaar pijn.

Dan neemt God een besluit. Hij zal geen boodschapper meer aanwijken, maar dit keer de mensen zelf opzoeken. God kiest Maria om zijn zoon te krijgen. Dit kind, een stukje van God in een menselijk lichaam, zal tussen de mensen wonen en voor eens en altijd laten zien hoe God wil dat de mensen leven. Deze zoon zal een streep zetten door alle fouten die de mensen daarvoor hebben gemaakt. Zo kunnen God en de mensen met een schone lei beginnen.

Dit kindje heet Jezus. En dit is het verhaal van zijn wonderlijke geboorte.

BETHLEHEM, RUIM 2000 JAAR GELEDEN – ‘Kom, wakker worden, David. Het is tijd.’

‘Mmm,’ bromt David. Hij draait zich om onder zijn schapenwol-
len deken.

‘Kom,’ zegt zijn moeder nu wat dwingender. Ze pakt David bij
zijn schouder. ‘Kom jongen, je broers wachten op je. Nu is het jouw
beurt. Opstaan. Hopatee.’

David komt slaapdronken overeind. Het is koud buiten. En het is
donker. Pikkedonker. Maar David weet dat het geen zin heeft om te
mopperen. Nu hij dertien is, moet hij net als zijn oudere broers op
de schapen passen in de velden bij Bethlehem. Omdat hij de jongste
is, mocht hij eerst nog even slapen. Hij zal wel zien wie van zijn drie
broers nu naar bed mag. Dat hebben ze onderling vast al uitgevocht-
ten. David pakt een homp brood, schuift in zijn schoenen, slaat een
warme doek om zijn schouders en stapt de koude nacht in.

Het is een mooie nacht. Een schitterende nacht zelfs. De lucht is
vol sterren. Ze versieren de hemel als kleine lampjes. David neemt
een hap van zijn brood en dan nog één. Stevig doorlopen maar, dan
is de kou het best te verdragen en word je het snelst wakker. In de
verte ziet David een vuur. ‘Daar zul je ze hebben,’ mompelt hij. Hij
laat zijn stok bij iedere stap rusten op de harde grond, bezaaid met
grote stenen. Nu moet hij even opletten. Hier is het klimmen gebla-
zen en zo meteen weer dalen. Hij zou de eerste niet zijn die op dit
stuk onderuit zou gaan.

Wat is het eigenlijk vervelend, zo midden in de nacht over de scha-
pen waken, denkt David. Iedereen ligt nu lekker te slapen. En als hij
nu goed kon verdienen met het werk. Niet dus. Een eervol beroep
dan? Nee, was het maar waar. De mensen halen hun neus voor her-
ders op. Ze vertrouwen hen niet. Iets gestolen in een dorp? De schuld
van de herders. Iets vernield? Schuld van de herders. Een schaap afge-
dwaald en verdwenen? Schuld van de herders. Nee, er is wel beter
werk te vinden, denkt David.

